

SOFRIR PER SALVAR

Dos versets del quart cant del Servent de Jahvè (Is 53,10-11) es llegeixen a la primera lectura d'aquest diumenge. El text comença dient: "El Senyor s'ha complagut en el qui ell havia triturat i afligit". Que Déu es complagui en el sofriment humà és una expressió que repèl en qualsevol oient de tot lloc i de tot temps; es contradiu amb la bondat de Déu, atribut definitori del seu ésser i es contradiu amb el projecte creador de Déu, que veu i fa la seva obra bona (Gn 1,31). Per què, doncs, un Déu que, no tan sols permet sinó que es complau amb el sofriment d'un just?.

Es pot comprendre el sofriment causat per factors naturals: terratrèmols, aiguats, malalties, o el que sobrevé per l'envelliment. Pel que fa a l'Esclusura entenem el sofriment del poble d'Israel, esclavitzat sota l'opressió d'Egipte i que, després d'aixecar el seu clam és alliberat per Déu (Ex). Ens impacte el sofriment del just, acorralat pels seus enemics i adversaris, que després de pregar demanant l'ajuda de Déu, es veu rehabilitat en el seu honor i la seva dignitat i la seva confiança en Déu s'enforteix. Admetem la lògica que es produeix en la relació culpa – càstig. En virtut d'aquesta relació l'exili de Babilònia és interpretat com el càstig merescut per la idolatria del poble, que ha abandonat l'esperit i les obligacions de l'Aliança i ha posat el seu cor en altres déus.

El càstig de l'exili és l'exemple més clar del principi bàsic de la teologia de la retribució: qui la fa la paga. La cosa es complica quan apareix la figura del just que paga sense haver-la fet. Dos models se'ns mostren com exemple d'aquesta situació: Job i el Servent de Jahvè. El cas del servent és més punyent perquè, a sobre, Déu es complau en el seu mal.

Davant d'això es produeixen diversos nivells de resposta. D'entrada s'ha de dir que Israel no podia admetre l'origen del mal en les renyines entre déus, tampoc en l'existència de dos principis el bé i el mal, existents des de sempre. Una possible resposta és veure en el sofriment una acció purificadora de Déu (Jr 9,6; Sl 66,10), una altra és comparar el sofriment a la tasca educativa d'un pare envers el fill (Dt 8,5). En el cas de Job, Déu presenta situacions de sofriment que es donen en la creació i que admetem amb tota naturalitat, per què no admetre-les en els humans?

El cas del Servent representa un pas més respecte Job. Aquest recuperarà la seva salut i les seves riqueses materials. El Servent, però, mort. Serà un fracàs en una perspectiva humana, però canvia quan se situa en la perspectiva de Déu. El servent oferirà la vida en sacrifici per expiar les culpes i fer justos els altres. La imatge arrela en l'anyell, que mor en comptes d'Isaac, o l'anyell sacrificat per Pasqua, que allibera de la mort dels primogènits o, amb exactitud, en els rituals d'expiació descrits en el llibre del Levític (5,5s). El canvi és significatiu: ara ja no és un animal que mor en substitució d'algú altre, sinó una persona humana. La realitat del sofriment ha trobat un nou nivell de resposta. El sofriment té un valor expiatori. Es converteix en un gran valor quan es tracta d'atorgar el perdó i la vida per a tothom. Valor que s'incrementa, quan el que sofreix és el just. Arribats aquí, sabent que el sofriment del just fa justos als altres, no fa estrany que Déu s'hi complagui.

Diumenge 29 durant l'any
21 d'Octubre de 2012